

УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
МАШИНСКИ ФАКУЛТЕТ

ПРАВИЛНИК

О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ

УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ-МАШИНСКОГ

ФАКУЛТЕТА

БЕОГРАД, 2025.

На основу члана 37 Статута Универзитета у Београду-Машинског факултета – пречишћен текст (бр. 1136/4 од 28.06.2021. године), Одлуке о изменама и допунама Статута, број 239/6 од 17.02.2023. године, а сагласно члану 3 Закона о безбедности и здрављу на раду Републике Србије („Службени гласник РС. бр. 35/2023), декан Машинског факултета доноси

ПРАВИЛНИК О БЕЗБЕДНОСТИ И ЗДРАВЉУ НА РАДУ УНИВЕРЗИТЕТА У БЕОГРАДУ – МАШИНСКОГ ФАКУЛТЕТА

I. Основне одредбе

Члан 1.

Овим Правилником, у складу са Законом и прописаним мерама и нормативима безбедности и здравља на раду се уређују права, обавезе, одговорности и остала основна питања из области безбедност и здравља на раду на Универзитету у Београду – Машинском факултету, Краљице Марије 16, Београд (у даљем тексту: ФАКУЛТЕТ).

Члан 2.

ФАКУЛТЕТ обезбеђује безбедност и здравље на раду својим запосленима, сарадницима који нису у радном односу на ФАКУЛТЕТУ, као и лицима која по било ком основу обављају рад или се оспособљавају за рад на факултету, нарочито онима који се налазе на пракси или практичној настави (дуално образовање) и најављеним гостима ФАКУЛТЕТА.

II. Обезбеђивање безбедности и здравља на раду

Члан 3.

У циљу остваривања превентивних и осталих мера безбедности и здравља на раду ФАКУЛТЕТ је дужан да обезбеди безбедност и здравље на раду стално запослених (као и сарадника ФАКУЛТЕТА ван радног односа, најављеним гостима и студентима) као и за друга лица која су по било ком основу ангажована на ФАКУЛТЕТУ полазећи од следећих превентивних начела:

- 1) Избегавање ризика;
- 2) Процена ризика који се не могу избећи на радном месту;
- 3) Отклањање ризика на њиховом извору применом савремених техничких решења;
- 4) Прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се избегла монотонија у раду, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог;
- 5) Замена опасних технолошких процеса, или метода рада, безопасним, или мање опасним; Прилагођавање рада и радног места запосленом, нарочито у погледу избора опреме за рад и метода рада, као и избора технолошког поступка да би се избегла монотонија у раду, у циљу смањења њиховог утицаја на здравље запосленог
- 6) Давање предности колективним над појединачним мерама безбедности и здравља на раду;
- 7) Одговарајуће оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад и издавање упутстава и процедура за рад на сигуран начин и друго.

III. Одржавање, прегледи и испитивања

1. Одржавање оруђа за рад, електричних инсталација и инсталација флуида

Члан 4.

ФАКУЛТЕТ је дужан да оруђа за рад, електро-инсталације и инсталације флуида одржава у исправном стању, прегледа и проверава њихову исправност.

Прегледе и проверу исправности оруђа за рад, електро-инсталација и инсталација флуида врше: ФАКУЛТЕТ за своје потребе и по потреби овлашћено правно лице са лиценцом.

Обим, начин и рокови прегледа и испитивања наведених оруђа за рад, електро-инсталација и инсталација флуида, поступак њиховог одржавања у исправном стању и вођење евиденције о одржавању, уређени су Актом о процени ризика ФАКУЛТЕТА.

2. Периодични прегледи и испитивања

Члан 5.

Ради утврђивања да ли коришћење прописаних оруђа за рад, уколико их има, представља одређени ризик за сигурност или здравље запослених и да ли су примењене прописане мере безбедности и здравља на раду, ФАКУЛТЕТ је дужан да врши периодичне прегледе и испитивања оруђа за рад на начин и у роковима утврђеним упутством произвођача, техничким прописима и стандардима (ПРАВИЛНИК О ПОСТУПКУ ПРЕГЛЕДА И ПРОВЕРЕ ОПРЕМЕ ЗА РАД И ПРЕГЛЕДА И ИСПИТИВАЊА ЕЛЕКТРИЧНИХ И ГРОМОБРАНСКИХ ИНСТАЛАЦИЈА И ИСПИТИВАЊА УСЛОВА РАДНЕ ОКОЛИНЕ, "Сл. гласник РС", бр.76/2024).

Ако постоји потреба, а упутством произвођача, техничким прописима и стандардом нису предвиђени други рокови ФАКУЛТЕТ је дужан да оруђа за рад из става 1. овог члана прегледа и испитује:

- Пре прве (њихове) употребе,
- После реконструкције или хаварије,
- Пре коришћења на новом месту употребе, ако су оруђа премештана на друго место рада,
- Најкасније у року одређеном ПРАВИЛНИКОМ од дана претходног прегледа и испитивања.

Члан 6.

Периодичне прегледе и испитивања из претходног члана врши овлашћено правно лице са лиценцом.

3. Испитивања радне околине.

Члан 7.

ФАКУЛТЕТ је дужан да врши испитивања у радним и помоћним просторијама у којима се при раду користе или стварају штетне и опасне материје, ради утврђивања да ли радна околина одговара условима утврђеним прописима о безбедности и здрављу на раду. За сада, Факултет нема такве просторе.

Испитивања обухватају:

- 1) микроклиму (температура, брзина струјања и релативна влажност ваздуха);
- 2) хемијске штетности (гасови, паре, димови и прашине);
- 3) физичке штетности (бука, вибрације и штетна зрачења – осим јонизујућих зрачења);
- 4) осветљеност;
- 5) биолошке штетности.

ФАКУЛТЕТ је дужан да врши испитивања осветљености и микроклиму у свим радним просторијама у прописаним роковима (ПРАВИЛНИК О ПОСТУПКУ ПРЕГЛЕДА И ПРОВЕРЕ ОПРЕМЕ ЗА РАД И ПРЕГЛЕДА И ИСПИТИВАЊА ЕЛЕКТРИЧНИХ И ГРОМОБРАНСКИХ ИНСТАЛАЦИЈА И ИСПИТИВАЊА УСЛОВА РАДНЕ ОКОЛИНЕ, "Сл. гласник РС", бр.76/2024).

Члан 8.

Испитивања из члана 7. овог Правилника ФАКУЛТЕТ је дужан да изврши најкасније у року од годину дана од почетка рада објекта (новог, уколико до њега дође), односно промене технолошког процеса, реконструкције објекта (уређаја за загревање, вентилацију и климатизацију, или замене технолошких капацитета) односно у року од три године од претходног испитивања осветљености, микроклиме и физичких штетности (еквивалентног нивоа буке и електромагнетских зрачења по потреби).

IV. Утврђивање радних места са повећаним ризиком

Члан 9.

Под појмом радних места са повећаним ризиком, у смислу Закона и овог Правилника сматрају се радна места на којима и поред потпуно или делимично примењених мера безбедности и здравља на раду постоје околности које могу да угрозе безбедност и здравље запослених.

Члан 10.

ФАКУЛТЕТ утврђује у смислу Закона о безбедности и здрављу на раду радна места са повећаним ризиком, услове које треба да испуњава запослени на таквим радним местима утврђује одговарајућа институција МЕДИЦИНЕ РАДА.

У вези са претходним ставом, а на основу оцене услова рада и радне средине утврђује се **да на ФАКУЛТЕТУ нема основа да се поједина радна места утврде као радна места са повећаним ризиком (видети Акт о процени ризика ФАКУЛТЕТА) осим радног места ВОЗАЧ.**

Члан 11.

Накнадно утврђивање основаности да ли новоотворена радна места испуњавају услове да буду окарактерисана као радна места са повећаним ризиком на ФАКУЛТЕТУ може се извршити једино ревизијом (преиспитивањем) Акта о процени ризика.

Члан 12.

Код упућивања новопримљених запослених на претходне лекарске прегледе, уколико се за тим укаже у будућности потреба одговорно лице је дужно да на упуту назначи да ли су послови на којима ће запослени да ради са повећаним ризиком или не (у складу са Актом о процени ризика).

Члан 13.

Трошкови претходних и периодичних лекарских прегледа у смислу одредаба овог Правилника сноси ФАКУЛТЕТ. Обавезне годишње лекарске прегледе имају запослени распоређени на радна места са повећаним ризиком, а трогодишњи циљани офталмолошки преглед очију имају запослени НА ФАКУЛТЕТУ који свакодневно раде са екраном (рачунаром) дуже од 4 сата (запослени у Служби за студентске послове, деканату, Секретаријату, Служби за рачуноводство и финансије, Служби за јавне набавке, у рачунском центру итд.) - ПРАВИЛНИК О ПРЕВЕНТИВНИМ МЕРАМА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД ПРИ КОРИШЋЕЊУ ОПРЕМЕ ЗА РАД СА ЕКРАНОМ ("Сл. гласник РС", бр. 106/2009, 93/2013 и 86/2019). Уколико се новим подзаконским актима другачије одреди, ФАКУЛТЕТ ће своја акта ускладити са важећим.

Члан 14.

Са запосленим за кога се на претходном лекарском прегледу утврди да не испуњава здравствене и друге услове за рад на радном месту са повећаним ризиком не може се засновати радни однос (тренутно се не односи на ФАКУЛТЕТ).

Запослени за кога се периодичним прегледом утврди да постоји опасност од тежих штетних последица за здравље, односно од повреда распоређује се на друго одговарајуће радно место према одредбама акта којим се уређује радни однос.

За сада, овај члан нема практичну примену на ФАКУЛТЕТУ.

V. Средства и опрема личне заштите

Члан 15.

Ради заштите запосленог (распореденог на радном месту са повећаним ризиком) који је за време рада изложен одређеним опасностима и штетностима ФАКУЛТЕТ је дужан да обезбеди средства личне заштите (у даљем тексту: средства), и опрему личне заштите (у даљем тексту: опрема), ако се дејство опасности и штетности не може другим мерама безбедности и здравља на раду отклонити.

Члан 16.

Средства и опрема личне заштите издају се запосленом у следећим случајевима :

- Приликом заснивања радног односа, односно распоређивања на одређено радно место,
- Након истека рока трајања личног заштитног средства, у случају да се средства, односно опрема оштети приликом несреће, квара или отуђивања или када из било ког разлога не може да врши функцију безбедности и здравља на раду.

Средства и опрему личне заштите обезбеђује ФАКУЛТЕТ на терет својих средстава, а све на основу Акта о процени ризика и ПРАВИЛНИКА О ПРЕВЕНТИВНИМ МЕРАМА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД ПРИ КОРИШЋЕЊУ СРЕДСТАВА И ОПРЕМЕ ЗА ЛИЧНУ ЗАШТИТУ НА РАДУ ("Сл. гласник РС", бр. 92/2008 и 101/2018).

Члан 17.

На начин утврђен у члану 16. овог Правилника поступаће се и приликом промене у радном процесу, која захтева одговарајуће промене у погледу личне безбедности и здравља на раду, као и у случају измене прописа о безбедности и здрављу на раду или стандарда који захтева такву промену.

Члан 18.

Запослени је дужан да средства и опрему личне заштите правилно и наменски користи, да их чува од оштећења, да их одржава у исправном стању, са њима пажљиво рукује као и да их не замењује са другим запосленим.

Члан 19.

Запослени који средства и опрему личне заштите користи супротно одредби члана 18. овог Правилника, чини тежу повреду радне обавезе.

Члан 20.

Декан ФАКУЛТЕТА може донети посебно упутство - акт о набавци, употреби, одржавању и чувању средства и опреме личне заштите.

VI. Организација послова безбедности и здравља на раду

Члан 21.

ФАКУЛТЕТ организује функцију безбедности и здравља на раду на тај начин што те послове, по одобрењу Декана води лице са лиценцом САВЕТНИКА или САРАДНИКА за безбедност и здравље на из реда запослених на ФАКУЛТЕТУ са положеним стручним испитом (у даљем тексту: задужено лице за безбедност и здравље на раду).

Задужено лице за безбедност и здравље на раду мора да испуњава све прописане услове за обављање ових послова у складу са Законом о безбедности и здрављу на раду.

Задужено лице за безбедност и здравље на раду непосредно је одговорно Декану и не може да трпи штетне последице ако свој посао обавља у складу са Законом.

Задужено лице за безбедност и здравље на раду је независно и самостално у обављању послова и има слободан приступ свим потребним подацима у области безбедности и здравља на раду.

Члан 22.

Задужено лице за безбедност и здравље на раду дужно је да често обилази радна места и проверава да ли су обезбеђене мере безбедности и здравља на раду које се односе на:

- употребу исправних оруђа за рад са обавезним упутством за безбедан рад и одржавање;
- распоређивање запослених на радна места у складу са лекарским извештајем о здравственом стању
- обезбеђивање исправних средстава и опреме личне заштите и њихово коришћење и

- одржавање на прописан начин;
- оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад;
- обуставу - забрану рада када утврди непосредну опасност по живот и здравље запосленог или забрану коришћење неисправног оруђа за рад, средстава и опреме личне заштите и о обустави рада обавештава одговорног запосленог;
- примену прописаних мера за побољшање услова рада на радном месту са повећаним ризицима;
спровођење и примену других мера безбедности и здравља на раду утврђених посебним актом Декана и другим одговарајућим актима.
- Задужено лице за безбедност и здравље на раду у сарадњи са Одговорним лицем ФАКУЛТЕТА дужно је да запосленом повређеном на раду изда прописану пријаву о повреди на раду одмах, а најкасније у року од 24 часа од часа сазнања да се повреда десила.

VII. Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад

Члан 23.

ФАКУЛТЕТ је дужан да обезбеди да сваки запослени буде оспособљен за безбедан и здрав рад, заштићен од повређивања и здравствених оштећења и теоријски и практично оспособљен за рад на одређеном радном месту.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад на одређеном радном месту у смислу става 1. овог члана врши се при сваком распоређивању запосленог, при већим променама у технолошком процесу - процесу рада, као и приликом увођења нове или промене постојеће опреме и оруђа за рад.

Оспособљавање запосленог врши се у току радног времена.

Члан 24.

Задужено лице за безбедност и здравље на раду оспособљава се ван радног времена, изван ФАКУЛТЕТА у одговарајућим установама, односно организацијама и органима, на тај начин што ће похађати курсеве и семинаре из безбедности и здравља на раду, односно на начин на који овлашћени субјекти врше оспособљавање запослених за обављање стручних послова безбедности и здравља на раду.

Члан 25.

После извршеног оспособљавања свих запослених врши се одговарајућа провера знања из области безбедности и здравља на раду, ради утврђивања оспособљености запосленог за безбедан и здрав рад.

Члан 26.

Оспособљавање запослених за безбедан и здрав рад се изводи на основу Акта о процени ризика и посебног Програма о оспособљавању запослених за безбедан и здрав рад који сачињава Саветник/Сарадник за послове безбедности и здравља на раду.

Периодика оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад дефинисана је Законом.

Члан 27.

Програм оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад садржи нарочито: упознавање запослених са прописаним мерама и нормативима безбедности и здравља на раду, са опасностима од повреда на раду и професионалних обољења, са личним заштитним средствима и њиховој употреби, чувању и одржавању, са пажљивим руковањем машинама, уређајима и алатима, са пружањем прве помоћи у случају повреде на раду и наглог обољења и другим питањима безбедности и здравља на раду.

Члан 28.

Средства за оспособљавање запослених у смислу члана 23 и 24. обезбеђује ФАКУЛТЕТ.

Члан 29.

Задужено лице за безбедност и здравље на раду најмање једанпут годишње подноси Извештај о спровођењу оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад Декану ФАКУЛТЕТА.

VIII. Прва помоћ и спасавање

Члан 30.

ФАКУЛТЕТ је дужан да за случај повреде или изненадне болести запосленог обезбеди пружање прве помоћи, да по потреби изврши евакуацију запослених, да организује контакт са службом хитне помоћи и евентуално и ватрогасном бригадом.

ФАКУЛТЕТ је дужан да оспособи одговарајући број запослених за пружање прве помоћи, спасавање и евакуацију запослених у случају могућих опасности (ПРАВИЛНИК О НАЧИНУ ПРУЖАЊА ПРВЕ ПОМОЋИ, ВРСТИ СРЕДСТАВА И ОПРЕМЕ КОЈИ МОРАЈУ БИТИ ОБЕЗБЕЂЕНИ НА РАДНОМ МЕСТУ, НАЧИНУ И РОКОВИМА ОСПОСОБЉАВАЊА ЗАПОСЛЕНИХ ЗА ПРУЖАЊЕ ПРВЕ ПОМОЋИ, "Сл. гласник РС", бр. 109/2016).

Декан је дужан да обезбеди да за сваку радну смену и локацијски одвојену јединицу буде присутан најмање један запослени који има завршено основно оспособљавање за пружање прве помоћи. Декан је дужан да обезбеди да при раду на радном месту са повећаним ризиком буде присутан најмање један запослени са завршеним напредним оспособљавањем за пружање прве помоћи. Овај став за сада нема практичну примену на ФАКУЛТЕТУ.

Организовање и начин пружања прве помоћи, обезбеђење материјала и опреме за пружање прве помоћи и евакуацију, као и начин оспособљавања запослених за те активности може се уредити посебним актом које доноси Декан, ако се оцени да је то неопходно.

Члан 31.

У сваком делу простора који користи ФАКУЛТЕТ мора постојати приручна апотека-ормарић прве помоћи снабдевен потребним санитарским материјалом. Један ормарић или преносива торба за пружање прве помоћи довољни су за до 20 запослених, од 20 до 100 запослених и даље на сваких 100 запослених, још по један ормарић или преносива торба.

Прву помоћ треба указивати по упутству и одредити лица за указивање прве помоћи. На видном месту треба означити важне телефоне за:

- хитну помоћ;
- најближу здравствену станицу
- задужено лице за безбедност и здравље на раду;
- инспекцију рада;
- полицију.

Ормарић прве помоћи мора да буде снабдевен кључем који се налази код задуженог запосленог. У случају његовог одсуства с посла, непосредни руководилац је дужан да одреди другог запосленог.

Сваког месеца врши се преглед и (по потреби) употпуњавање садржаја ормарића. У књигу апотеке коју мора да има сваки ормарић, уносе се следећи подаци:

- презиме и име запосленог коме је указана помоћ,
- која су средства и лекови утрошени на санирању повреде,
- датум указивања помоћи.

IX. Права, обавезе и одговорности у обезбеђењу и спровођењу безбедности и здравља на раду

1) Обавезе према инспекцији рада

Члан 32.

Инспекцијски надзор над применом Закона о безбедности и здрављу на раду, других прописа и мера и норматива безбедности и здравља на раду, аката и одлука ФАКУЛТЕТА и друго, врши Министарство за рад, запошљавање, борачка и социјална питања надлежно за послове рада преко инспектора рада.

Члан 33.

ФАКУЛТЕТ је дужан да органима инспекције рада, на њихов захтев у одговарајућим роковима, уредно доставља акте, извештаје, податке, исправе и друга документа потребна за вршење надзора у обезбеђивању и спровођењу безбедности и здравља на раду, као и да обезбеди све друге потребне услове за вршење надзора у складу са Законом.

ФАКУЛТЕТ је дужан да у прописаном року спроведе све мере и одлуке које се наложе од овлашћеног инспектора рада, а за које се заједнички утврди да су основане и у складу са Законом.

ФАКУЛТЕТ је дужан да одмах, а најкасније у року од 24 часа, од настанка, усмено и у писменом облику пријави надлежној инспекцији рада и надлежном органу за унутрашње послове, сваку смртну, колективну или тешку повреду на раду, повреду на раду због које запослени није способан за рад више од три узастопна радна дана, као и опасну појаву која би могла да угрози безбедност и здравље запослених и извести надлежну инспекцију рада о свакој тешкој повреди или опасном поремећају у процесу рада.

ФАКУЛТЕТ је дужан да, најкасније у року од три узастопна радна дана од дана сазнања, пријави надлежној инспекцији рада, професионално обољење, односно обољење у вези са радом запосленог.

2) Заштита жена, омладине и инвалида рада

Члан 34.

Запослена жена за време трудноће не може да ради на пословима који су, по налазу надлежног здравственог органа, штетни за њено здравље, а нарочито на пословима који захтевају подизање терета или на којима постоји штетно зрачење или изложеност екстремним температурама и вибрацијама, а све према ПРАВИЛНИКУ О МЕРАМА ЗА БЕЗБЕДАН И ЗДРАВ РАД ЗАПОСЛЕНЕ ЖЕНЕ ЗА ВРЕМЕ ТРУДНОЋЕ, ПОРОДИЉЕ И ЗАПОСЛЕНЕ КОЈА ДОЈИ ДЕТЕ („Сл. гласнику РС“, бр. 102/2016).

Члан 35.

ФАКУЛТЕТ је дужан да обезбеди да запослена жена за време трудноће, запослени млађи од 18 година живота и запослени са смањеном радном способношћу, и поред оспособљавања за безбедан и здрав рад, буду у писменом облику обавештени о резултатима процене ризика на радном месту и о мерама којима се ризици отклањају у циљу повећања безбедности и здравља на раду.

Члан 36.

Запосленом инвалиду рада ФАКУЛТЕТ је дужан да обезбеди обављање послова према његовој преосталој радној способности. Инвалиди рада могу се распоређивати само на оне послове који неће умањити њихову преосталу радну способност.

3) Права, обавезе и одговорности Декана и запослених који организују и руководе процесом рада

3.1. Декан

Члан 37.

Декан је одговоран за спровођење, организовање и унапређење система безбедности и здравља на раду на ФАКУЛТЕТУ.

Декан доноси општи акт - Правилник о безбедности и здрављу на раду на ФАКУЛТЕТУ и стара се о његовој доследној примени.

Декан доноси Акт о процени ризика на ФАКУЛТЕТУ и стара се о његовој доследној примени.

Декан може своја овлашћења из области безбедности и здравља на раду привремено пренети неком другом одговорном лицу на ФАКУЛТЕТУ (продекану, секретару...). Као доказ такве одлуке мора да постоји одговарајући писани траг (одлука, наредба, решење и слично). У том случају овлашћено лице преузима и део одговорности коју има Декан у области безбедности и здравља на раду.

Декан је дужан да актом или одлуком одреди правно лице са лиценцом или стручно лице са положеним државним испитом из реда запослених на ФАКУЛТЕТУ које ће бити задужено за вођење послова безбедности и здравља на раду на ФАКУЛТЕТУ и обезбеди услове за његов несметан рад и деловање у складу са Законом.

Члан 38.

Посебним актима Декан може да утврди случајеве и начин провере запослених под утицајем алкохола и других опојних средстава зависности.

Члан 39.

Декан је дужан и овлашћен да по потреби изда налог за хитно организовање и спровођење посебних мера безбедности и здравља на раду или забрану рада ако је у процесу рада дошло до непосредне опасности по живот и здравље запослених.

Поред наведеног Декан има следеће дужности и права:

- 1) Ангажује службу медицине рада за обављање послова заштите здравља запослених;
- 2) Обезбеђује запосленом прописана средства и опрему за личну заштиту на раду у складу са Правилником о безбедности и здрављу на раду или Актом о процени ризика;
- 3) Одговоран је за реализацију Програма оспособљавања запослених у области безбедности и здравља на раду;
- 4) Одговоран је за спровођење и обезбеђивање безбедних услова рада на радним местима и у радној околини;
- 5) Омогућава правном лицу са Лиценцом за безбедност и здравље на раду или стручном лицу из реда запослених да независно и самостално обавља послове и приступ свим потребним подацима из предметне области;
- 6) Омогућава избор представника запослених, образовање Одбора и обезбеђује услове за њихов рад;
- 7) Обавезан је да узме у разматрање предлоге и захтеве представника запослених из области безбедности и здравља на раду.

3. 2. Одговорност запослених

Члан 40.

За организовање и спровођење безбедности и здравља на раду на ФАКУЛТЕТУ одговорни су сви запослени (у даљем тексту: одговорни запослени).

Члан 41.

Одговорни запослени имају посебне обавезе у спровођењу мера безбедности и здравља на раду, а нарочито:

- 1) Да непосредно организују и спроводе мере техничке, здравствене и личне заштите за све запослене за које су задужени;
- 2) Да процес рада којим руководе буде обезбеђен са аспекта безбедности и здравља на раду, хигијенске и еколошке заштите и да се примењују сви важећи прописи;
- 3) Да се запослени распоређују на радна места на која су спроведене мере безбедности и здравља на раду, хигијенске и еколошке заштите;
- 4) Да се запосленом поверавају задаци који неће имати штетне последице на његово здравствено стање и безбедност;
- 5) Да приступ зонама извођења радова, где постоји озбиљна и одређена опасност могу да имају само запослени којима су дата одговарајућа упутства и овлашћења;
- 6) Да се на радно место са повећаним ризиком распоређује запослени за кога је на прописан начин утврђено да испуњава посебне услове, односно да се запосленом који не испуњава

- посебне услове забрани даљи рад на радном месту са повећаним ризиком; овај став за сада нема примену на ФАКУЛТЕТУ;
- 7) Да при распоређивању запосленог на место рада упознају запосленог са опасностима, штетностима и мерама безбедности и здравља на раду, хигијенске и противпожарне заштите;
 - 8) Да спроводе налоге о отклањању недостатака, опасности и штетности на које укажу органи инспекције рада, Декан или лице које је задужено за безбедност и здравље на раду;
 - 9) Да иницирају вршење периодичних прегледа и испитивање оруђа за рад и инсталација у смислу чл. 5. овог Правилника;
 - 10) Да се средства рада, односно средства и опрема личне заштите користе према њиховој намени и да их употребљавају само запослени којима су поверена;
 - 11) Да се средства рада, односно средства и опреме личне заштите искључују из употребе, ако су неисправна и ако због насталих промена угрожавају живот или здравље запослених;
 - 12) Да се за време рада не ужива алкохол или друга средства зависности, да запослени који је под утицајем алкохола или других средстава зависности буде удаљен са рада и да се не пуши на местима где то није дозвољено;
 - 13) Да забране рад запосленом који се не придржава прописаних мера безбедности и здравља на раду и одговарајућих упутстава и који не користи средства и опрему личне заштите, или одбије да поступи по упутству за безбедан рад;
 - 14) Да поднесу пријаву против запослених који се не придржавају мера безбедности и здравља на раду или својим радом угрожавају друге запослене;
 - 15) Да известе лице за безбедност и здравље на раду о свакој повреди на раду или опасном поремећају који је могао да изазове повреду;
 - 16) Да организују или приступе указивању прве помоћи на раду или гашењу почетних пожара;
 - 17) Да предузимају мере за отклањање кварова, неправилности или недостатака који би могли угрозити безбедност на раду;
 - 18) Да предложи забрану рада или хитно предузимање техничких и других мера безбедности и здравља на раду на местима где запосленима прети непосредна опасност по живот и здравље;
 - 19) Организују и спроводе све остале послове и задатке безбедности и здравља на раду које им наложи Декан, лице задужено за безбедност и здравље на раду и инспекцијски органи.

3.3 Обавезе лица задуженог за безбедност и здравље на раду(Саветник, Сарадник)

Члан 42.

Поред основних обавеза наведених у члану 22. овог Правилника лице задужено за безбедност и здравље на раду обавља и следеће стручне послове:

- Вршење увиђаја код повреда на раду, опасних поремећаја и хаварија у процесу рада, сагледавање стања и израда извештаја, учествује у изради повредне листе, узимање изјава и остале потребне документације;
Контрола одржавања у исправном стању оруђа за рад и њихова правилна употреба у погледу безбедности и здравља на раду,
- Контрола обезбеђивања потребних средстава и опреме личне заштите, њихово одржавање и наменско коришћење,
- Контрола стања услова рада (радне средине) у радним и помоћним просторијама, Организовање и учествовање у вршењу оспособљавања запослених за безбедан и здрав рад (периодично, а посебно нових запослених)

- Контрола стања хигијене радних и санитарних просторија и предузимање одговарајућих мера,
- Извештавање инспекције рада о свакој тешкој повреди на раду, хаварији и појави која би могла да угрози безбедност запослених,
- Припрема за доставу инспекцији рада на њен захтев одређених података у вези са безбедности и здрављем на раду, Организовање отклањања утврђених недостатака или неправилности које је наређено решењем инспектора рада и писмено обавештава инспекцију рада о извршењу тог решења,
- Налаже обуставу рада када утврди непосредну опасност за живот и здравље запослених или забрану коришћења неисправног оруђа за рад, средства и опреме личне заштите и обавештава о обустави рада Декана ФАКУЛТЕТА;
- Предлаже спровођење и примену других и посебних мера које су одређене Правилником о безбедности и здрављу на раду и Актом о процени ризика.

4) **Права и обавезе свих запослених у спровођењу безбедности и здравља на раду**

Члан 43.

Права и обавезе запосленог у спровођењу безбедности и здравља на раду су:

- има право и обавезу да се пре почетка рада упозна са мерама безбедности и здравља на раду на пословима, или на радном месту на које је одређен, као и да се оспособљава за њихово спровођење;
- има право:
 1. да непосредном руководиоцу даје предлоге, примедбе и обавештења о питањима безбедности и здравља на раду;
 2. да контролише своје здравље према ризицима радног места у складу са прописима о здравственој заштити.
- Ако ради на радном месту са повећаним ризиком, има право и обавезу да обави лекарски преглед на који га упућује ФАКУЛТЕТ; овај став тренутно није актуелан на ФАКУЛТЕТУ.
- Има право и обавезе да наменски користи средства и опрему личне заштите, да пажљиво рукује њима и да их одржава у исправном стању
- Дужан је да ради на радном месту са повећаним ризиком, на основу извештаја службе медицине рада, којим се утврђује да је здравствено способан за рад на том радном месту; овај став тренутно није актуелан на ФАКУЛТЕТУ
- Дужан је да ради са пуном пажњом ради безбедности свог живота и здравља, и живота и здравља осталих запослених на које његов рад може да има штетно дејство, да се придржава одређених мера безбедности и здравља на раду, да правилно рукује оруђима за рад, опасним материјама и поступа по упутству произвођача и упутству за безбедан рад које утврди ФАКУЛТЕТ;
- Да под утицајем алкохола не сме започети рад, нити рад под дејством алкохола наставити;
- Да се подвргне провери да ли је под утицајем алкохола или других средстава зависности у случајевима и на начин утврђен овим Правилником или посебним актом донетим на основу овог Правилника, односно да се подвргне алко-тесту;
- Да се придржава утврђених мера безбедности и здравља на раду и прописаних обавеза према Закону; прописима донетим на основу Закона, овог Правилника и других аката ФАКУЛТЕТА и одлука Декана.

Члан 44.

Запослени има право да одбије да ради у следећим случајевима:

- Када му прети непосредна опасност по живот или здравље због тога што нису спроведене прописане мере безбедности и здравља на радном месту на коме је одређен, у трајању све док се исте не спроведу;
- Ако му ФАКУЛТЕТ није обезбедио прописани лекарски преглед или ако се на лекарском прегледу утврди да не испуњава перописане здравствене услове, у смислу важећих одреби Закона, за рад на радном месту са повећаним ризиком;
- Ако у току оспособљавања за безбедан и здрав рад није упознат са свим врстама ризика и мерама за њихово отклањање у смислу одредби Закона, на пословима или радном месту где је распоређен;
- Дуже од пуног радног времена, односно ноћу ако би, према оцени Службе медицине рада такав рад могао да погорша његово здравствено стање;
- Ако на средству за рад на којем нису примењене прописане мере за безбедност и здравље на раду.

Члан 45.

Ако ФАКУЛТЕТ у року од 8 дана не поступи по захтеву запосленог из тачака 1 -5. члана 44. запослени има право да поднесе захтев надлежној инспекцији рада.

Члан 46.

Кад запослени одбије да ради због тога што му прети непосредна опасност по живот и здравље, он није одговоран за штету коју проузрокује ФАКУЛТЕТУ.

Кад запослени одбије да ради из разлога наведених у члану 44. овог Правилника, а ФАКУЛТЕТ сматра да његов поступак није оправдан, и запослени и ФАКУЛТЕТ су дужни да о томе известе инспекцију рада.

Х. Мере и нормативи безбедности и здравља на раду

а) Опште одредбе

Члан 47.

Превентивне мере безбедности и здравља на раду у смислу Закона обезбеђују се применом савремених техничких, ергономских, здравствених, образовних, социјалних, организационих и других мера и средстава за отклањање ризика од повређивања и оштећења здравља запослених, и/или њиховог свођења на најмању могућу меру, у поступку: пројектовања, изградње, коришћења и одржавања :

- објеката;
- технолошких процеса рада;
- опреме за рад, конструкција и објеката за колективну безбедност и здравље на раду;
- паковања, превоза, складиштења, употребе и уништавања опасних материја;

- средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- образовања, васпитања и оспособљавања из области безбедности и здравља на раду.

Члан 48.

Под безбедним условима рада подразумева се обављање послова и задатака на начин који не угрожава живот и здравље запослених уз адекватну примену мера безбедности у складу са позитивним правним прописима.

Одговорна лица у руководству ФАКУЛТЕТА дужна су да спроводе мере безбедности и здравља на раду у складу са Законом и овим Правилником.

б) Радне и помоћне просторије

Члан 49.

Сва места у којима се рад обавља, кроз која се пролази или у којима се налазе санитарни и други уређаји предвиђени за општу употребу запослених као и опрема у таквим местима, морају се одржавати уредни и чисти.

Под чистим просторијама подразумева се окречене просторије, проветрене, подови и опрема уредно хигијенски одржавани, а евентуална клизава и глатка места на подовима морају се учинити храпавим.

Вода за прање мора бити чиста са хемикалијама које не смеју бити штетне по здравље. Опрема у радним просторијама мора се редовно чистити и уредно одржавати.

Члан 50.

Што се тиче осветљења радних просторија продор сунчеве светлости у такве просторије мора бити такав да омогућава осветљење на начин којим се не угрожава вид запослених, нити утиче на тренутно смањење његове радне способности.

Прозори као и светиљке морају се одржавати у чистом и исправном стању.

Члан 51.

Свака радна просторија мора имати прописану вентилацију (природну или вештачку) која омогућава продор свежег, односно прочишћеног ваздуха.

Члан 52.

У свим радним просторијама мора се обезбедити прописана оптимална температура која не угрожава здравље запослених у зависности од годишњег доба, као и од спољне температуре.

Грејање, односно хлађење радних просторија омогућено је прикладним средствима за грејање, а хлађење расхладним уређајима који су по пропису инсталирани и одржавани.

XI. Евиденција

Члан 53.

ФАКУЛТЕТ је дужан да води и чува прописану евиденцију о:

- запосленима оспособљеним за безбедан и здрав рад;
- радним местима са повећаним ризиком;
- запосленима распоређеним на радним местима са повећаним ризиком и лекарским прегледима запослених распоређених на та радна места;
- извршеним испитивањима радне околине;
- извршеним прегледима и испитивањима опреме;
- за рад и средстава и опреме личне заштите;
- повредама на раду, професионалним обољењима, и болестима у вези са радом опасним материјама које користи у току рада;
- пријавама о тешким повредама и опасним поремећајима у процесу рада.

XII. Превентивне мере и активности за спречавање појаве епидемије заразне болести

Члан 54.

Ради спречавања појаве и ширења епидемије заразне болести ФАКУЛТЕТ је дужан да спроводи следеће превентивне мере:

- 1) обавезну дезинфекцију руку и обуће пре уласка у просторије ФАКУЛТЕТА;
- 2) редовно информисање запослених и радно ангажованих лица о општим хигијенским мерама, а нарочито о важности честог прања руку, топлом водом и сапуном, минимум 20 секунди, и избегавања додиривања уста, носа и очију, осим марамицом, променама у организацији рада и одговорном понашању на радном месту;
- 3) организовање рада тако да се радни задаци изводе смањивањем рада у групи и непосредних контаката запослених који рад обављају у истом простору;
- 4) обезбеђивање међусобне дистанце од најмање 2 метра;
- 5) обезбеђивање запосленима одговарајуће заштитне опреме, заштитних маски;
- 6) забране гомилања отпада, посебно хране;
- 7) странке, посетиоци, студенти и сл., док се налазе у простору зграде Факултета, морају све време да носе заштитну опрему (маску);
- 8) приликом пословних сусрета избегавати руковање и срдечно поздрављање;
- 9) ограничити групне пословне састанке (до двадесет лица) уз поштовање физичке дистанце;
- 10) на свим пролазима и ходницима постављање упозорења о обавези ношења личних заштитних средстава;
- 11) за састанке користити веће просторије како би се између учесника омогућила физичка дистанца од најмање 2 метра;
- 12) пре почетка и након састанка потребно је обезбедити да се проветри и дезинфикује просторија (радне површине, кваке, коришћена опрема итд.);
- 13) дати предност комуникацији путем телефона, интернета, конференцијских позива.

Члан 55.

Запослени и радно ангажована лица ФАКУЛТЕТУ дужни су да спроводе све мере безбедности и здравља на раду како би сачували своје здравље, као и здравље других лица и да:

- 1) пре уласка у пословни простор, изврше обавезну дезинфекцију руку и обуће;
- 2) пре почетка рада прегледају своје радно место укључујући и дезинфиковање радних столова, телефона, тастатуре и „миша”, хефталице, бушилице, хемијске оловке и сл.;
- 3) наменски користе прописану заштитну опрему, заштитне маске и да са њима пажљиво рукује, да не би угрозили своју безбедност и здравље као и безбедност и здравље других лица;
- 4) додатно брину о својој хигијени тако што ће редовно и правилно прати руке сапуном и водом најмање 20 секунди;
- 5) држе минимално растојање од 2 метра у односу на друга лица;
- 6) у току рада избегавају ношење накита, сатова и наруквица јер то повећава ризик од преноса инфекција и отежава правилно прање руку и у току рада везују косу;
- 7) обавезно обавесте непосредног руководиоца уколико посумњају на симптоме заразне болести код себе, код других запослених или чланова своје породице;
- 8) пре напуштања радног места, да радно место и средства за рад оставе у стању да не угрожавају друге запослене.

Члан 56.

Препоруке за превенцију заразне болести на ФАКУЛТЕТУ - организација испита, предавања, вежби:

- 1) На ФАКУЛТЕТУ је неопходно спроводити чишћење и дезинфекцију простора, прибора и опреме, као и проветравање просторија најмање пола сата након чишћења. При коришћењу дезинфекционих средстава водити рачуна о правилној примени према упутству произвођача по питању намене, концентрације, начина примене и неопходног контактнег времена.
- 2) Запослени на ФАКУЛТЕТУ и студенти морају бити без симптома који указују на заразну болест (повишена температура и један од знакова и симптома - кашаљ, краткоћа даха, отежано дисање, губитак чула укуса и мириса) при доласку на факултет.
- 3) На улазу у објекат поставити дезобаријеру - сунђер или крпу добро натопљену дезинфекционим средством на бази хлора, као и дозер са средством за дезинфекцију руку на бази 70% алкохола.
- 4) Потребно је да руководство ФАКУЛТЕТА обезбеди довољне количине личне заштитне опреме за запослене, средстава и прибора за чишћење и дезинфекцију, као и дозер са средством за дезинфекцију руку на бази 70% алкохола у амфитеатрима, читаоницама и свим осталим просторијама где студенти бораве и уче. Такође, неопходно је обезбедити и довољне количине топломера и информације где се студенти могу јавити како би у случају да се осећају лоше могли да измере своју телесну температуру.
- 5) Студенте организовати у мање групе током наставе, а величину групе одредити на основу броја места у амфитеатрима, учионицама, и др. тако да удаљеност између студената буде најмање два метра. Не препоручује се задржавање студената у већим групама након предавања по ходницима, или другим местима.
- 6) Распоред предавања организовати тако да између предавања буде довољно дуга пауза како се две групе студената не би сусретале и како би се оставило времена за чишћење, дезинфекцију и проветравање простора где су студенти боравили. Препоручује се да се почетак предавања сачека у амфитеатрима или вежбаонама.
- 7) Одржавање испита организовати тако да се термини испита не преклапају и да чекање студената испред просторије где се испит одржава буде што краће уз одржавање препоручене удаљености између студената од најмање два метра.

- 8) Запослени на ФАКУЛТЕТУ и студенти морају да носе маске, тако да маска прекрива уста, нос и браду, уз редовно спровођење мере личне хигијене, посебно прања руку сапуном и водом у трајању од најмање 20 секунди или дезинфекције руку средством на бази 70% алкохола. Не додиривати лице, посебно уста, нос и очи пре прања или дезинфекције руку, не делити храну.
- 9) Редовно чистити радне просторије ФАКУЛТЕТА укључујући прање и дезинфиковање подова, зидова, врата, столова, столица, квака, прекидача за светло, ручки ормарића, славина и других површина које користи већи број лица, најмање два пута дневно, по потреби и чешће употребом средстава на бази 70% алкохола.
- 10) Просторије редовно проветравати уз омогућавање континуираног протока ваздуха. Не користити вештачку вентилацију.
- 11) Обезбедити обележена места за хигијенско одлагање отпада (употребљених маски и др.). Отпад одлагати у кесу смештену у канти са педалом за ножно отварање или отворене како би се избегло додиривање површине канте. Кесе са отпадом завезати пре бацања у контејнер и даље третирати у складу са процедуром за управљање уз прописане мере заштите.
- 12) Не организовати скупове, прославе и слична дешавања на факултету, као ни групне посете местима где се очекује окупљање већег броја особа.
- 13) У случају појаве симптома који указују на заразну болест запослени треба да се јави надређеном и не долази на посао, те да се јави свом изабраном лекару у дому здравља.
- 14) У ситуацији појаве сумње на оболевање од заразне болести код запосленог, декан те установе је у обавези да о томе одмах обавести епидемиолога надлежног института/завода за јавно здравље ради даљег поступања.
- 15) Потребно је да сви запослени на ФАКУЛТЕТУ смање учесталост својих социјалних контаката у свакодневним активностима како би могућност заразе новим корона вирусом била сведена на минимум.

Члан 57.

Посебне мере приликом рада са предметима и актима (Секретаријат, Служба за рачуноводство и финансије, Служба за студентске послове, Служба за јавне набавке, деканат) - у току рада са предметима и актима обавезна је употреба заштитне маске, као и примена следећих мера:

- 1) поставити засебан радни сто/пулт за пријем/отпрему предмета и аката;
- 2) пријем предмета и аката вршити тако да лице које их доноси исту одложи на радни сто/пулт, након тога преузети предмет и акт водећи рачуна да се увек одржава дистанца између лица;
- 3) водити рачуна да екстерна лица не улазе без потребе у пословни простор, а ако је то потребно, дозволити улазак само до врата;
- 4) код потписивања и овере предмета и аката захтевати од лица којем је потребно потписати одређени документ да одржава дистанцу од најмање 2 метра;
- 5) запослени и посетиоци не смеју користити исту оловку за потписивање докумената;
- 6) након потписивања запослени се удаљава од стола, а потписана документа преузима екстерно лице одржавајући међусобну дистанцу од најмање 2 метра;
- 7) отварање пристиглих паковања/коверти вршити за столом намењеном за манипулацију предметима и актима;
- 8) коверат/амбалажу уколико није потребна, бацити у канту;
- 9) предмете и акта одлагати у пластичне фолије, водећи рачуна да се спољни део фолије не контаминира, као ни регистратори за одлагање;
- 10) регистраторе и фолије по потреби дезинфиковати дезинфекционим средствима;

- 11) након манипулације предметима и актима, поготово екстерним, обавезно опрати руке у складу са упутствима за правилно прање руку;
- 12) не додиривати никада лице рукама (уста, нос, очи и др.);
- 13) редовно дезинфиковати сто који се користи за потписивање, као и оловке које се користе за потписивање.

Члан 58.

Заштитне маске дужни су да носе сви који остварују блиски контакт са другим лицима. Заштитне маске штите од директног удисања инфективног агенса само ако се правилно користе: једна маска се може користити само док се не овлажи; заштитна маска се не сме одлагати на радне површине, у џеп, остављати да виси око врата (или лакта) јер тако и сама постаје извор инфекције.

Члан 59.

За извршење превентивних мера и активности за спречавање ширења епидемије заразне болести на ФАКУЛТЕТУ одговорно је руководство ФАКУЛТЕТА (декан и продекани, секретар Факултета), лице за безбедност и здравље на раду, шефови организационих јединица (наставних, ненаставних и научноистраживачких). Свакодневну контролу спровођења мера од стране запослених обављају одговорно лице за безбедност и здравље на раду и шефови организационих јединица (наставних, ненаставних и научноистраживачких).

Саветник/сарадник за безбедност и здравље на раду у сарадњи са руководством ФАКУЛТЕТА планира, спроводи и подстиче примену превентивних мера, а нарочито:

- 1) учествује у изради (и њиховим корекцијама током примене) плана примене мера;
- 2) припрема писана упутства и инструкције за безбедан и здрав рад у циљу заштите здравља запослених од епидемије заразне болести;
- 3) припрема писаних упутстава и инструкције за безбедан и здрав рад у циљу заштите здравља запослених од епидемије заразне болести
- 4) контролише примену мера које су утврђене у плану примене мера који доноси декан;
- 5) врши контролу коришћења средстава и опреме за личну заштиту на раду;
- 6) сарађује са државним органима и даје потребна обавештења о примени превентивних мера безбедности и здравља на раду.

Члан 60.

У случају сумње на појаву заразне болести, поступа се по следећој процедури:

- 1) запослени пријављује постојање симптома непосредном руководиоцу, који извештава декана ФАКУЛТЕТА;
- 2) запослени обавезно одлази код лекара у амбуланту надлежног Дома здравља на преглед и о исходу обавештава непосредног руководиоца;
- 3) појачано се прати здравствено стање запослених и других лица са којима је био у контакту;
- 4) запослени који су били у контакту са зараженим се стављају у изолацију;
- 5) ФАКУЛТЕТ сачињава писмена упутства и инструкције за све запослене и студенте о начину примене противепидемиолошких мера;
- 6) ФАКУЛТЕТ организује дезинфекцију радних и помоћних просторија у којима је боравио и имао приступ заражени запослени;

- 7) запослени обавезно пријављује контакт са оболелим ван радног окружења;
- 8) по опоравку запослени се враћа на посао.

XIII. Прелазне и завршне одредбе

Члан 61.

Овај Правилник се примењује на све запослене ФАКУЛТЕТА (укључујући сараднике ван радног односа ФАКУЛТЕТА, најављене госте и студенте ФАКУЛТЕТА), као и за друга лица која су по било ком основу ангажована на ФАКУЛТЕТУ (уговор о пословној сарадњи, уговор о делу/ ауторском делу, ученици у дуалном образовању итд.).

Члан 62.

Ступањем на снагу овог Правилника престају да важе сва општа акта као и одлуке, планови, програми и упутства из ове области којима се на другачији начин регулише ова материја.

Члан 63.

На питања која нису уређена овим Правилником примењиваће се непосредно одредбе Закона о безбедности и здрављу на раду и други прописи о безбедности и здрављу на раду.

Ако су нека питања уређена овим Правилником супротна Закону о безбедности и здрављу на раду, примењиваће се одредбе Закона о безбедности и здрављу на раду и других позитивних прописа из те области.

Члан 64.

Овај Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли, односно сајту ФАКУЛТЕТА

Члан 65.

Измене и допуне овог Правилника се врше на начин и по поступку за његово доношење.

ДЕКАН МАШИНСКОГ ФАКУЛТЕТА

проф. др Владимир Поповић